

SEAN-ADVIES, nr. 9 betreffende rapport van Berenschot inzake de Evaluatie van de NOM en de voorlopige standpuntbepaling van de Commissie EZT.

- Gevraagd advies (brief van Colleges van GS van Groningen, Friesland en Drenthe, d.d. 26 augustus 1993
- Behandeld in vergadering van 3 september 1993
- Uitgebracht op 8 september 1993 aan genoemde Colleges en de Interprovinciale Statencommissie.

Rapport en voorlopige standpuntbepaling zijn behandeld in de vergadering van de SEAN op 3 september 1993. De leden die namens KNOV/NCOV zitting hebben, hebben verklaard het hieronder weergegeven (meerderheids)advies (nog) niet te kunnen onderschrijven, omdat zij onvoldoende in de gelegenheid zijn geweest zich een oordeel over de evaluatie te vormen.

1. De SEAN acht de voorstellen van Berenschot vanuit de gegeven evaluatie overtuigend en aantrekkelijk, omdat zij een effectieve bijdrage kunnen betekenen aan de versterking van de economische structuur.
2. In de voorstellen staan de volgende uitgangspunten centraal:
 - a. Versterking van het functioneren van de NOM door meer integratie van haar kernfuncties.
De kernfuncties zijn alle gericht op versterking van de economische structuur van Noord-Nederland. Door toepassing van de instrumenten in een goede onderlinge relatie zal maximale synergie bereikt moeten worden. Daar waar mogelijk moet ook met anderen, die eenzelfde doelstelling of een deel daarvan nastreven maximale samenwerking plaatsvinden.
 - b. Versterking van het functioneren dicht bij de klant (1 loket) en inbedding in netwerken.
De "spin in het web"-positie moet worden versterkt (intermediair tussen overheden en ondernemers, coördinerend optreden voor allerlei instanties en organisaties, waardoor ook de ontwikkelings- en acquisitiefuncties worden versterkt).

Vanuit de uitgangspunten komt Berenschot tot een aantal voorstellen voor de toekomstige plaatsbepaling van de NOM. Daarin is naar de opvatting van SEAN het na te streven (eind)model f. (pag. 37) het meest aantrekkelijk. Dit model biedt de beste kansen op maximale synergie en inbedding in netwerken.

De versterking van de financieringsfunctie is evenwel afhankelijk van de medewerking van de rijksoverheid en zal daarom overleg met die overheid vergen. (W.o. ook de voorstellen van de Commissie EZT -die de SEAN ondersteunt- voor een garantiefonds ter afdekking van een deel van de top risico's en verhoging van de internationaal concurrerende incentives voor enkele toplocaties voor bedrijven).

3. De basiskenmerken van de noordelijke economische structuur zijn haar kleinschaligheid en nog niet voldoende netwerkvorming. Derhalve moeten alle kaarten worden gezet op versterking van de coördinatie, samenhang en draagvlak (clustering).
In de afgelopen periode zijn bestuurlijk-organisatorische maatregelen getroffen (concentratie IPR/ISP bij de NOM, SNN) die bijdragen aan de realisering van dit doel. De NOM-evaluatie biedt de aanleiding op deze weg verder te gaan.

De doelstelling zou er in haar uiterste consequentie toe moeten leiden dat onder de verantwoordelijkheid van de NOM (die in de ogen van haar cliënten goed presteert) komen te vallen alle uitvoerende taken die passen binnen de kernfuncties en bij de NOM tot meer synergie kunnen leiden dan in het (meer geïsoleerde) verband waar ze tot dusver zijn ondergebracht.

Hier is uitdrukkelijk sprake van uitvoerende taken. De verantwoordelijkheid voor de wettelijk of anderszins toegedeelde beleidstaken blijft in deze visie bij de provincies c.q. SNN (beleidsmatige inzet, bepaling bestedingsrichting van de gelden op hoofdlijn, vaststelling programma). Concreter aangegeven leidt dit tot de volgende verantwoordelijkheden van de NOM:

- a. Verantwoordelijkheid voor de uitvoering van alle acquisitie. Dit betekent niet dat bepaalde decentrale activiteiten niet meer mogelijk/wenselijk zijn, maar dat zij onder verantwoordelijkheid van de NOM gebeuren.
- b. Verantwoordelijkheid voor de taakuitvoering van de ISP-programmamanager (voorbereiding/uitvoering/marktgerichte programma's en projecten). Programmacommissies behouden hun huidige verantwoordelijkheden, evenals het ISP-secretariaat en de Commissie EZT.
- c. Verantwoordelijk voor de voorbereiding/uitvoering van de doelstelling 2 en 5b programma's (projectenmanagement). Beleidsverantwoordelijkheid blijft bij de provincies (Comité's van Toezicht). Deze NOM-verantwoordelijkheid sluit niet uit, dat onderdelen/projecten elders worden voorbereid/uitgevoerd. Een wezenlijke stap verder zou zijn het samenvoegen van de beide programma's tot een noordelijk geïntegreerd ontwikkelingsplan 1994-1999, met toetsing door de ISP-programmacommissies van die onderdelen die ook binnen de actielijnen van het ISP vallen. Hierdoor treden elkaar versterkende effecten op. De NOM als verantwoordelijke voor de uitvoering van ISP, 2 en 5b kan dan aan de besluitvormende organen geïntegreerde voorstellen doen voor de ontwikkeling en financiering van projecten (ISP, EFRO, EOGFL, eigen middelen, IPR). Hierdoor wordt een goede koppeling bevorderd tussen de ontwikkelings- en financiële functie.
- d. Eventueel ook verantwoordelijk voor de uitvoering van de IPR (beleidsbepaling, ook op projectbasis blijft bij SNN/Commissie EZT).
- e. Samenwerking met organisaties die deels met de NOM verwante, maar in hoofdzaak eigensoortige taken uitvoeren (Senter, IC, kennisinstellingen, DETI, RBA's e.a.). Hierbij wordt bijv. gedacht aan de wederzijdse inschakeling bij de voorbereiding en uitvoering van projecten.
- f. Uitvoering op uitbestedingsbasis van economische taken van de provincies, voorzover passend in de kernfuncties. (Beleidsverantwoordelijkheid blijft bij de provincies).

Boven beschreven taken hebben consequenties voor de overheidsbijdragen aan de apparaatskosten van de NOM. Anders zou het revolving-fund principe geweld worden aangedaan.